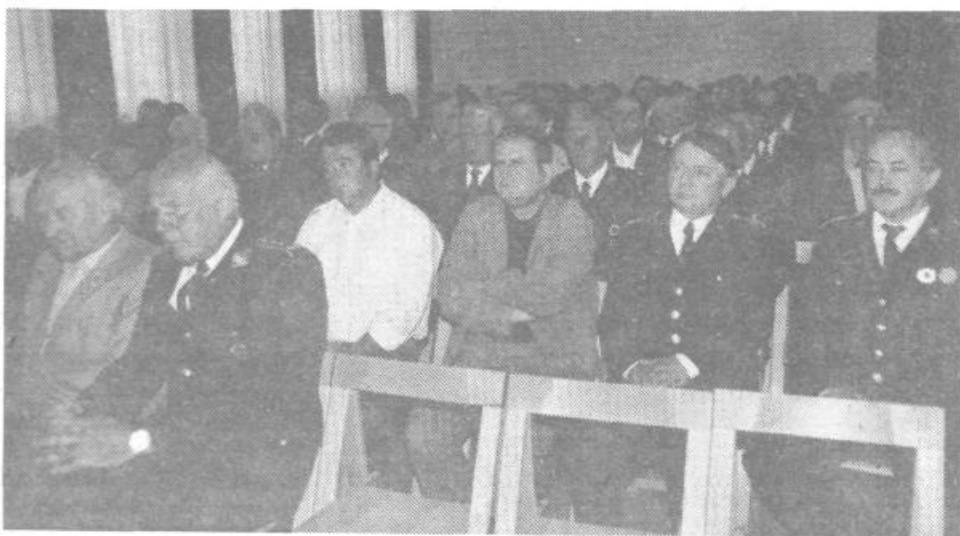

Praznovanje 70-letnice PGD Brezovica

S slavnostno sejo 16. junija so brezovski gasilci pričeli praznovanje 70-letnice obstoja PGD na Brezovici pri Ljubljani. Seje, ki je bila v veliki dvorani nanovo obnovljenega gasilskega doma, se je udeležilo veliko število domačinov in gostov, s katerimi Brezovčani aktivno sodelujejo na tehničnem in družbenem področju.

Program je pričel deklški pevski zbor z Brezovice pod vodstvom Sonje Sojer, s pesmijo Slovenka sem. V kulturnem programu so še sodelovali učenci osnovne šole Brezovica.

V uvodnih besedah je predsednik društva Anton Slana pozdravil vse prisotne delegacije gasilskih zvez, občinske delegacije mesta Ljubljane, poklicne gasilske brigade in drugih sosednih ter pobratenih društev in domačine. Tajnik društva Janez Urbančič je podal kroniko PGD od njegove ustanovitve do danes. Iz kronike brezovške župnije, ki jo je napisal leta 1906 takratni brezovski učitelj Josip Novak, vzememo, da je v brezovski fari, ki je obsegala več naselij, obstajala že leta 1898 gasilska četa Brezovica in pripadala društvu, ki je imelo sedež v sosednji vasi. Iz ustnega izročila izvira podatek, da so se brezovski fantje pozimi 1919. leta na Potokarjevem mostu dogovorili, da ustanovijo samostojno gasilsko četo. S tem v zvezi so dali pritrdilno mnenje tudi člani, ki so se delovali v gasilski četi Brezovica s sedežem v Vnanjih Goricah. Teodor Remškar in Jakob Trček sta prevzela obveznost za pridobivanje novih članov. Ko sta nabrala dovolj članov in s tem izpolnila pogoje za ustanovitev samostojnega društva na Brezovici, so krajevno Brezovico 11. maja 1919. leta na svojem zboru ustanovili prostovoljno gasilsko društvo s sedežem na Brezovici. Za prvega predsednika društva je bil izvoljen Franc Velkavrh, trgovec in gostilničar na Brezovici, za poveljnika Teodor Remškar, kmečki sin in za tajnika Lenassi... (drugi podatki ne obstajajo). Po dveh letih delovanja je društvo kupilo na Češkoslovaškem ročno brizgalno, katere blagoslovitev je bila 16. maja 1921. leta. S to pridobitvijo je društvo uspešno pomagalo krajanom ob požarih in drugih nesrečah. Kmalu zatem se je pojavilo vprašanje kam shraniti gasilsko orodje. Po petih letih obstoja društva 1924. leta je bil gasilski dom zgrajen. Dne 13. maja 1925. leta je bila otvoritvena prireditev in dom je bil predan svojemu namenu. Za tiste čase je bil to eden najlepših domov v okolici. Načrt zanj je napravil Anton Šifer iz Kozarij. Leta 1926 je brezovsko društvo kupilo gasilski avtomobil, ki je služil za

prevoz motorne brizgalne in omogočil gasilcem hitrejši prihod na kraj nezgode.

Do začetka druge svetovne vojne se je društvo nenehno moderniziralo ob podpori krajanov in posameznikov, ki so vložili veliko sredstev in dela za razvoj društva in tudi kraja samega.

Po osvoboditvi je bilo treba pričeti znova. V času okupacije ni bilo prizadeto samo članstvo, temveč tudi težko pridobljeno orodje, avto in drugo. Kljub težavam in pomanjkanju finančnih sredstev in tehničnega materiala na trgu, je obnovljeno društvo z mladimi člani postopoma uredilo svoje vrste, nabavilo potrebno sodobno mehanizacijo, tako da spada danes PGD Brezovica po tehnični opremljenosti in usposobljenosti v sam vrh gasilskih organizacij v Ljubljani in njeni okolici. To pričajo tudi priznanja in odlikovanja, ki so jih prejeli brezovski gasilci za svoje delo na tej slavnostni seji.

Po pozdravnih govorih in čestitkah vodij delegacij brezovskim gasilcem za njihov jubilej, je povzel besedo tudi predsednik Skupščine občine Vič-Rudnik Peter Vrhunc. Čestital jim je k prazniku in pozval vse prisotne, da tudi v bodoče sodelujejo med seboj in občinsko gasilsko zvezo ter obljubil vsestransko pomoč občine v mejah njenih zakonitih in finančnih možnosti. Zlasti je bil zadovoljen, ko je kasneje v pogovoru zvedel, da je sodelovanje med KS in PGD na Brezovici zelo dobro, saj jih je nanovo pridobljeni prostor med gasilskim domom in obnovljeno stavbo KS še bolj zblížal, kar je velika pridobitev za celotno Brezovico, zlasti pa za gasilce, ki so bili prej preveč utesnjeni in so morali prostor za vaje iskati na tujih terenih, oddaljenih od gasilskega doma.

V nedeljo, 25. junija ob 15. uri se je na Brezovici pričela zaključna prireditev z veliko gasilsko parado. V povorci je sodelovalo 450 gasilcev, 45 gasilskih vozil in 45 praporov. Paradna kolona, ki jo je spremljala menška pihalna godba, se je formirala na Cesti na postajo in krenila po Podpeški cesti, na Tržaško cesto, pred gasilski dom, kjer je bila slavnostna tribuna. Povorko je lepo popestrila skupina slovenskih narodnih noš.

Brezovski gasilci so tudi prevzeli novo avto-cisterno in s tem dopolnili vrzel v svoji mehanizaciji.

Po končanem promenaadnem koncertu se je proslava končala z vrtno veselico, ki se je udeležilo veliko domačinov in gostov.

TONE SLOBODNIK

OB DNEVU BORCA NA BREZOVICI

Balinarski turnir

Tudi letos je balinarsko športni klub (BŠK) Radna z Brezovice pri Ljubljani organiziral balinarski turnir ob Dnevu borca 4. juliju. Na turnirju je sodelovalo 16 ekip društev z območja Gorenjske, Primorske, Notranjske, Ljubljane in okolice. Čeprav vreme ni bilo organizatorjem najbolj naklonjeno, se je turnir pričel ob 8. uri zjutraj. Predsednik BŠK Avgustin Kušar je v uvodnem nagovoru pozdravil igralce in jim zaželel prijetno počutje na Brezovici ter športne uspehe. Zatem je predsednik ZB Brezovice, ki je tudi pokrovitelj turnirja, otvoril pričetek tekmovalja.

Ekipa so tekmovala na vseh štirih igriščih hkrati in vsaka tekma je trajala eno uro in petnajst minut. V času tekmovalja, se je nabralo precej gledalcev, ki so uživali v lepih igrah in hkrati spodbujali domače igralce, ki so nastopili z dvema ekipama.

Ves čas tekmovalja je deloval tudi društveni bife, kjer so si igralci in gledalci lahko potočili žejno z dobro kاپljivo in se podprli z domačimi specialitetami na žaru. Organizatorji so poskrbeli tudi za skromno

pogostitev igralcev, saj so ekipe tekmovala ves dan, do 20. ure, ko je bil zaključek s podelitvijo pokalov.

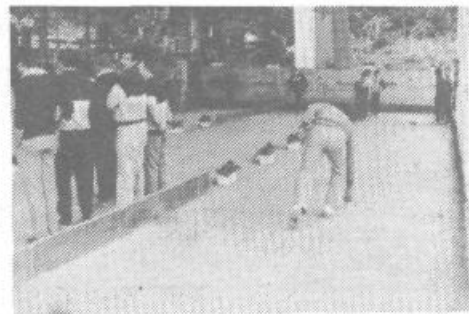
Prvo mesto je zasedla ekipa Radne z Brezovice in s tem prejela tudi prehodni pokal, drugo mesto Šiška, tretje ekipa Gal - Ljubljana, četrto Jama Notranje Gorice. Sledijo: Špica Ljubljana, Radna II. Brezovica, TOMOS Koper, Huje Kranj, Budničar, Svoboda, Brdo, Bičevje, Zarja, Iskra Horjul, Dragomer in Loka Škofja Loka.

Finančne težave so organizatorji reševali s srečelovom. Predmete v ta namen so darovale delovne organizacije iz Ljubljane in okolice. Med temi so: Slovenija avto, Avto hiša, hotel Ilirija in drugi. Veliko razumevanja so pokazali tudi zasebni obrtniki z Brezovice: NAJ - Mari Benkovič, Milan Zdešar, akad. slikar Izidor Mole, Ivan Kosi in Ivan Hudohmet - »krokodil« iz Stentvida. Precejšnje razumevanje je pokazala KS in ZB Brezovica pri sofinanciranju pokalov, ki danes predstavljajo precejšnjo postavko pri izvedbi tekmovalja. Velika pohvala gre tudi vsem organizatorjem turnirja - domačinom, ki so vložili veliko truda in svojega prostega časa, pa tudi brezovskim lovcem za dober golaž.

TONE SLOBODNIK

pod streho. To je za zdaj edino takšno pokrito balinišče v naši občini! Zahvaljujemo se prav vsem, ki so kakorkoli pomagali pri njegovi gradnji.

B. VRHOVEC

V Notranjih Goricah odprli novo balinišče

Ob letošnjem, zdaj že 14 balinarskem turnirju v spomin narodnega heroja Vlada Mavrsarja-Ronka, so v športnem parku »Jama« v Notranjih Goricah slovesno odprli tudi novo pokrito balinišče. Domačemu športnemu društvu »Jama« se je s tem končno odvalil kamen od srca, saj jim je vse dosedanje prireditve pokvaril dež.

Pri gradnji tega prepotrebne športnega objekta so od vsega začetka s prostovoljnimi delom pomagali tudi člani ŠD sami, finančno pa so jim priskočili na pomoč razni donatorji.

»O takšnem pokritem balinišču smo začeli razmišljati, ker smo morali zavoljo dežja vedno hoditi igrati drugam,« pravi podpredsednik ŠD »Jama« Miro Pristavec. »Potem smo šli na občinsko ZTKO in po raznih podjetjih, da si zagotovimo potrebna sredstva. Tako smo si že lani nabavili konstrukcijo, letos pa je zgradba končno

PRVO POLETNO POPOLDNE NA POLHOGRAJSKEM STAREM GRADU

Stare klekljarice in pesmi Gregorja Riharja

Polhograjski Stari grad s svojo obnovljeno gloriato in njeno vse pestrejšo muzejsko zbirko počasi postaja prizorišče tudi raznih kulturnih prireditev. Pa so v nedeljo, 6. avgusta ozko peščno ravnilo pred kapelico zasedle še stare polhograjske čipkarice, Marija Završnik, Angelca Cankar, Marjanca Jarc, Ana Mrzlikar, Franciška Kuclar in Marija Božnar, ki so nekoč klekljale tudi v polhograjski čipkarski šoli (ta je delala vse do leta 1948). Spet so zaropotali ošiljeni »klekeljni«, in na raznobarnih »punkljih« se je znova pojavila znana narobljena pajčevina, drobne bele čipke, ki so nekoč krasile vse od ženskih oblek pa tja do cerkvenih prtov.

»Prav bi bilo, ko bi dekleta tudi danes malce spoznala to delo,« je ošvrknila vsesplošno brezbriznost današnjih deklet ena od domačink, Marija Završnik, ki se je naučila čipkarske veščine že pri sedmih letih.

Zanimivo klekljarsko zapuščino so v spoštljivi zgodovinski povezavi dopolnjevale tudi pesmi vélikega, a že skoraj pozabljenega domačina, skladatelja in organista Gregorja Riharja. Te je pod taktirko Marije Nartnik zapel mladi polhograjski pevski zbor. O umetniku je žal ohranjenih le bore malo pisanih virov, zato se je morala upokojena

Polhograjske klekljarice na Starem gradu

učiteljica Jožica Kavčič, ki je tudi pripravila to Poletno popoldne, pošteno potruditi, da je izbrskala in predstavila vsaj nekaj uporabnih drobcev o njegovem življenju in delu (odlomki iz najdaljšega ohranjenega teksta so prebrala polhograjska dekleta). Še več: Gregorja Riharja so morali celo mrtvega posaditi za »glasovir« in ga fotografirati, da se je njegova podoba sploh ohranila današnjim rodovom. Žal je ohranjenih zelo malo fotografij tudi o drugih zanimivih Polhograjskih, ki so nekoč krojili najkrajšo kulturno zgodovino. Denimo o vaških čipkaricah. Prav zato je novo Poletno popoldne s svojim izvirnim zgodovinsko-etnografskim sporočilom ne le prijetna popestritev tukajšnjega poletnega dolgčasa, ampak že kulturna nuja.

BRANKO VRHOVEC

Franc Jurca - 75 let

Franc Jurca je najstarejši član naše LD - Šentjošt. V 75 letih življenja se človeku res marsikaj zgodi, veliko doživi, lepega in hudega. Vendar je v življenju tako, da nam spomin tudi najhujša doživetja prikazuje in odlikava prijetno, ki se jih pozneje rad spominjaš. Življenje bajtarjev in navadnih delavcev še nikoli ni pestovalo in poti pogrinjalo s preprogo. Tako Jurca tudi slabih dogodkov ni jemal tragično. Delati, nič jamrati. Zdravja si iskati najprej v naravi - duševnega in telesnega. Tako nam svetuje iz svojih izkušenj.

Jurca je bil najprej ustanovni član LD Vrhnika. Pozneje se je organizacija lovišč in Lov-

skih družin spreminjala in tako je bil pred 35 leti spet ustanovni član LD - tokrat Šentjošt.

Od lova so mu najbolj pri srcu spomini na zimske, mesečne noči, ko je ure in ure prečepel v kritju in je bila lisica s svojimi čutili pogosto močnejša kot France s staro peteliniko. Ampak vrednosti takih doživetij lovec ne ocenjuje po številu kožuhov, ampak po številu prečutih ur in noči. Tako tudi France. Druga največja strast pa so mu še danes brakade. Točno na zbirališču, miren in do konca na stojišču, debata ob kozarčku črnega - to mu še danes ohranja živ pogled in rdeča lica.

Kar tako naprej, Jurca, do naslednjega jubileja in še dalje.

Tvojih 28 prijateljev v LD Šentjošt!

Srečanje starih krajanov na Dobrovi

Vsakoletna srečanja starih krajanov postajajo vse bolj priljubljena družabna prireditve starih občanov, saj so praktično edina prilika, kjer se leti sploh še lahko srečujejo, se skupaj poveselejo in sprostijo.

Tako so tudi na Dobrovi 16. junija letos pripravili že enajsto tovrstno srečanje po vrsti, ki se ga je udeležilo kar lepo število starih krajanov iz te krajeve skupnosti. Častitljivim krajanom so tudi to pot pripravili poseben kulturni program učenci OS »7. maj« z Dobrove, domači pevski zbor KUD »Dolomiti« za povrh pa jim je ogreval srca še harmonikar Franc Bergant.

Med mladimi glasbeniki se je znova odrezala nadarjena učenka Klavdija Skopec, ki je ob kitari zapela »Smoky« in »To je moja pesem, draga«, soliden pa je bil tudi Gregor Bogataj (na orglah), Maša Butina, Vesna Valentič, Klavdija Božnar in Irena Slanc, ki so zaigrali več skladb tudi še na

nekaterih drugih instrumentih (kot so piščalke, violina in klavir).

Mešani pevski zbor KUD »Dolomiti« je zapel venček pesmi iz svojega »železnega repertoarja«, vnovič pa je seveda najbolj vžgala »Oj te mlinar« z odličnim solističnim nastopom zborovodja Venčeslava Zadravca.

B. VRHOVEC

IZ KS VRHOVCI

Srečanje starih krajanov

Letošnje že tradicionalno srečanje starejših krajanov KS Vrhovci je bilo 20. aprila v prostorih osnovne šole Vlado Miklavc. Kljub temu, da se je ta čas že nekoliko oddaljil, ni še šel v pozabo, saj so se organizatorji resnično potrudili in priredili starejšim krajanom lepo doživetje, katerega se še danes radi spominjajo.

V imenu KS in DPO je navzoče pozdravil predsednik KS Drago Maroša z mislijo tudi na tiste krajanke, ki se iz kakršnihkoli razlogov niso mogli udeležiti srečanja. Učenci osnovne šole so v svoj program vključili recital, harmonikar je zaigral nekaj partizanskih pesmi, za konec pa so prikazali ritmični ples, ki je ponazarjal razigrano mladost in lepoto. Malčki iz vrta so se izkazali s svojimi risbicami, iz katerih je dihal prsrčnost in je bilo težko verjeti, da jih je narisala otroška roka. Neuničljiva Alenka s harmoniko je pripeljala na prizorišče svojo četico cibibanov s pesmijo - »Naša četica koraka«... zapeli so še nekaj pesmi in poželi največji aplavz. Program je popestril še Črnuški oktet, ki je zapel nekaj lepih pesmi. Jože Suhadolnik je obeležil dogodek s fotografiranjem.

Kljub lepemu petju okteta so navzoči pogrešali domači ženski pevski zbor, ki na žalost ne nastopa več.

Razpeloženje je bilo izredno. Z oktetom je kmalu pela vsa dvorana. Krajanke so ga preglasile in mu vzele »vodstvo«. Še dolgo so skupaj prepevali lepe slovenske pesmi.

Nekatere krajanke smo tudi povprašali, kako živijo. Nič se niso pritoževale. Dejali so, da so bili vedno navajeni na skromno življenje in tako živijo tudi danes. Želijo, da bi bil mir in da bi še naprej živeli svobodno in v zdravem okolju.

MARA VRHOVEC

BILI SO MED NAMI

Krvincova stara mama

Bila je ena tolikih preprostih ženic, ki jih je dalo naše podeželje. Ena tistih preprostih in skromnih kmečkih ljudi, ki so se skozi življenje prebijali le v potu trdega kmečkega dela: na njivah, senošetih, lazih, z rovnico, plevko, motiko, s srpom - z nemiljivo ljubeznijo do zemlje, ki je vselej dajala samo toliko, kolikor si ti dal njej.

Za Marijo Logar ali Krvincovo staro mamo iz Horjula je bila zemlja popkovina, na katero je bila priklenjena vse svoje življenje. Vse dokler je mogla delati. Njive in senošet, pod horjulskimi Košeninami in v bližnji okolici, povsod se je spopadala s krhko zemljo, pa čeprav je šlo največkrat le za »bohlonarje«, za grizljaj, ki so ga doma čakali lačni otroci.

Krvincovi stari mami usoda nikoli ni bila preveč naklonjena. Med zadnjo vojno je izgubila dva sinova (od skupno petih otrok), leta 1972 pa še moža. Vendar je to ni dotolklo. Klonila je šele pred boleznimi, ki so jo začele nadlegovati na stara leta. Pa vendar je dočakala častitljivo starost - skoraj 94 let, s čimer je zadnja leta veljala za najstarejšo Horjulčanko.

Ime Marije Logar bo ostalo zapisano tudi na orumenelih listih vaše tradicije. »Bila sem med tericami,« je povedala za Našo komunjo ob svoji 90-letnici. »Trle smo, da je bilo veselje. Vse tja do konca vojne. In na potoku smo prale štrne. Vselej skupaj. Tudi zapele smo zelo rade. Danes pa tega ni več.«

Lesena trlica Krvincove stare mame je že zdavnaj onemela. Spodrinil jo je čas. Zdjaj je onemela tudi njena preprosta, mestoma še arhaična horjuljska govorica in čili spomin, s katerim je presenečala še celo priklenjen na posteljo v zadnjih letih. Ne bodo pa zlepa zamrle besede, ki jih je izrekla ob svoji 90-letnici: »Pa me ljudje res še niso čisto pozabili!«

BRANKO VRHOVEC